

Jakub Rajnoch

Habitat Habitat

ateliér Nová média 1, Akademie výtvarných umění v Praze

Hodnocení diplomové práce vedoucím pedagogem ateliéru NM 1

V roce 2005 natočil Steven Spielberg volnou adaptaci slavného románu Herberta George Wellse Válka světů, knižně poprvé vydaného v roce 1898 a proslaveného rovněž jako rozhlasová hra, jež v roce 1938 vzbudila paniku svou věrohodnou interpretací v americké rozhlasové stanici. Román popisuje invazi mimozemšťanů na Zemi a snahu o porobení si lidstva pomocí zvláštních třínohých bojových strojů. Ne nepodobných výslednému vizuálu diplomové práce Jakuba Rajnocha. V jeho případě se ovšem nejedná o válečné zbraně, ale o důmyslnou instalaci několika projektorů na kovových trojnožkách, jednom velikém projektoru na kovové hrazdě a projekčního plátna na stativu.

Projektory jsou mezi sebou propojeny optickými vlákny a osazeny reproduktory modulujícími zvuk. Celý smysl tohoto stroje tkví v jeho schopnosti zprostředkovat nám neobvyklý zážitek pozorování videoprojekce nikoli pouze jako výsledku promítnutém na plátno, ale jako soustavu procesů, jež k výslednému obrazu vedou. Ukazuje se zde jedna z obvykle skrytých vlastností filmové projekce již od samého prvopočátku vzniku tohoto média – tok světla.

Celá soustava strojů společně tvoří na okolí nezávislý systém – tzv. habitat, jež se zároveň stává názvem této práce. Pro demonstraci jejího chodu použil Jakub Rajnoch další z klasických kinematografických děl – experimentální filmu Hanse Richtera Rhythmus 21 z roku 1921, jeden z prvních abstraktních filmů vůbec. Diplomant tento film převádí do digitální podoby a upravil stopáž tak, aby se na jeho příkladě dal demonstrovat chod výše popsané soustavy strojů a zpřítomnit zdánlivě prázdný prostor mezi projektorem a plátnem.

Původně uvažovaný prostor učebny číslo 6 na hlavní budově zůstal z důvodu rekonstrukce nakonec nevyužit, což se nakonec zdá jako šťastné řešení. Můžeme si tak lépe užít stroj jako takový, bez dalších kontextů daných jasným typologickým vymezením místnosti.

Jakub podobným způsobem tvořil několik posledních let. Často se jednalo o náročné projekty, jež byly někdy provázány technickými úskalími. Habitat Habitat je z nich nejlepší, funkční, nejsuverénnější, nejpřesnější, současně však nabízející širokou škálu interpretačních možností. Tak, jak to má u diplomové práce, potažmo u kvalitního umění, být. Pokud bude mít Jakub Rajnoch v budoucnu dostatek času, energie a prostředků, věřím, že se dočkáme dalších takových projektů.

Jsem si jistý, že předložená diplomová práce je kvalitní, přesvědčivá, technická i poetická. Proto ji s klidným svědomím doporučuji hodnotit nejlepší možnou známkou: 1.

V Praze, dne 8. 9. 2020

MgA. Tomáš Svoboda, Ph.D.
vedoucí ateliéru Nová média 1, AVU v Praze